

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena na
teritoriji bivše Jugoslavije od
1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-T
Datum: 2. novembar 2010.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući
sudija Howard Morrison
sudija Melville Baird
sudija Flavia Lattanzi, rezervni sudija

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 2. novembra 2010.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTJEVIMA OPTUŽENOG BROJ 18-21 U VEZI S KRŠENJEM
OBJELODANJIVANJA**

Tužilaštvo:

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi:

g. Radovan Karadžić

Branilac u pripravnosti:

g. Richard Harvey

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud), rješava po "Osamnaestom zahtjevu da se utvrdi kršenje objelodanjivanja i da se odrede mjere za njegovo otklanjanje", podnijetom 27. septembra 2010. godine (dalje u tekstu: Osamnaesti zahtjev), "Devetnaestom zahtjevu da se utvrdi kršenje objelodanjivanja i da se odrede mjere za njegovo otklanjanje", podnijetom 28. septembra 2010. godine na javnom osnovu s povjerljivim dodatkom (dalje u tekstu: Devetnaesti zahtjev), "Dvadeseti zahtjev da se utvrdi kršenje objelodanjivanja i da se odrede mjere za njegovo otklanjanje" i "Dvadeset i prvi zahtjev da se utvrdi kršenje objelodanjivanja i da se odrede mjere za njegovo otklanjanje", oba podnijeta 5. oktobra 2010. godine na javnom osnovu s povjerljivim dodacima (dalje u tekstu: Dvadeseti zahtjev, odnosno Dvadeset i prvi zahtjev) (u daljem tekstu, zajedničkim imenom: Zahtjevi), i ovim po njima donosi sljedeću odluku.

I. Kontekst i argumenti

1. Optuženi u Zahtjevima navodi da je tužilaštvo kasnim objelodanjivanjem materijala prekršilo Pravilnik o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik). Tačnije, optuženi navodi da je riječ o kršenjima pravila 66(A)(ii) i 68 Pravilnika.
2. Dana 26. avgusta 2010. godine, Pretresno vijeće je donijelo "Odluku po devetom i desetom zahtjevu da se utvrdi kršenje objelodanjivanja i da se odrede mjere za njegovo otklanjanje" (dalje u tekstu: Odluka po Devetom i Desetom zahtjevu), u kojoj je naložilo da se sve dodatne pretrage i objelodanjivanje materijala na osnovu pravila 66(A)(ii) okončaju do 1. oktobra 2010. godine. Dana 1. oktobra 2010. godine, tužilaštvo je dostavilo Obavještenje o postupanju po Odluci Pretresnog vijeća u vezi s objelodanjivanjem na osnovu pravila 66(A)(ii) (dalje u tekstu: Obavještenje o postupanju po Odluci). Tužilaštvo izjavljuje da je provelo dodatne mjere kako bi se identifikovali preostali materijali na osnovu pravila 66(A)(ii) i osiguralo njihovo objelodanjivanje u

skladu s Odlukom po Devetom i Desetom zahtjevu, uz izuzetak četiri dokumenta čije objelodanjivanje treba da odobri davalac informacija na osnovu pravila 70.¹

A. Osamnaesti zahtjev

3. Optuženi u Osamnaestom zahtjevu upućuje na objelodanjivanje tužilaštva od 24. septembra 2010. godine, kada je objelodanjen dopis koji je on u julu 1993. godine uputio lordu Owenu i Thorvaldu Stoltenbergu i kojim garantuje ponovnu opskrbu Sarajeva gasom (dalje u tekstu: Dopis).² Optuženi tvrdi da je ovaj Dopis oslobađajući i da mu je trebao biti objelodanjen što je prije moguće u skladu s pravilom 68 Pravilnika. On tvrdi da mu je ovim kasnim objelodanjivanjem nanijeta šteta jer je taj Dopis mogao upotrijebiti za osporavanje svjedočenja Davida Harlanda, oficira UNPROFOR-a koji je svjedočio o blokadi pružanja komunalnih usluga Sarajevu od strane bosanskih Srba tokom njegove službe u Sarajevu.³

4. Optuženi traži da Pretresno vijeće donese zaključak da je tužilaštvo, propustivši da mu što prije objelodani Dopis, prekršilo pravilo 68 da se Dopis prihvati bez posredstva svjedoka i da se tužilaštvu naloži da "objelodani sve dokumente koji upućuju na to da su bosanski Srbi pomagali u održavanju komunalne opskrbe Sarajeva".⁴

5. Dana 11. oktobra 2010. godine tužilaštvo je dostavilo "Konsolidovani odgovor tužilaštva na Karadžićev Osamnaesti i Devetnaesti zahtjev da se utvrdi kršenje objelodanjivanja i da se odrede mjere za njegovo otklanjanje" (dalje u tekstu: Odgovor na Osamnaesti i Devetnaesti zahtjev). Ono tvrdi da u pogledu Dopisa pravilo 68 nije prekršeno jer je on objelodanjen čim je to bilo moguće, u skladu s važećim obavezama objelodanjivanja.⁵ Tužilaštvo je okarakterisalo Dopis kao dokument koji podliježe odredbama pravila 70, ali nije navelo pojedinosti o tome kada je od davaoca informacija na osnovu pravila 70 zatraženo i dobiveno odobrenje za objelodanjivanje.⁶

¹ Obavještenje o postupanju po Odluci, str. 1, gdje se poziva na Odluku po Devetom i Desetom zahtjevu, par. 47.

² Osamnaesti zahtjev, par. 1-2. Kopija ovog Dopisa priložena je u Dodatku A Osamnaestog zahtjeva.

³ Osamnaesti zahtjev, par. 4.

⁴ Osamnaesti zahtjev, par. 5-6.

⁵ Odgovor na Osamnaesti i Devetnaesti zahtjev, par. 3.

⁶ Odgovor na Osamnaesti i Devetnaesti zahtjev, par. 1, 6.

6. Tužilaštvo dalje tvrdi da u pogledu Dopisa nije prekršilo obavezu objelodanjivanja zato što je njegova aktivna pretraga ogromne zbirke dokaznog materijala u cilju identifikovanja materijala koji podliježu odredbama pravila 68 bila "često prekidana Karadžićevim složenim, raznolikim i često hitnim zahtjevima na osnovu pravila 66(B) u vezi s pitanjima koja su se odnosila na ogroman broj raznih tema".⁷ Tužilaštvo upućuje na 48 zahtjeva koje je optuženi podnio na osnovu pravila 66(B), a koji se odnose na 162 kategorije materijala, ističući koliko mu je vremena i resursa bilo potrebno da ekspeditivno odgovori na te zahtjeve i da provede "složene kontekstualne pretrage" i pregleda identifikovane dokumente.⁸

7. Tužilaštvo takođe tvrdi da optuženi nije pokazao da mu je objelodanjivanjem Dopisa nanijeta šteta i da taj njegov propust onemogućuje Vijeće da odobri pravno sredstvo kojim bi se to ispravilo.⁹ U odgovor na zahtjev optuženog da se Dopis prihvati bez posredstva svjedoka, tužilaštvo tvrdi da se pitanja koja se razmatraju mogu "postaviti drugim svjedocima", a da sam Dopis može tada biti ponuđen kao dokazni predmet.¹⁰ Ono se takođe obavezuje da optuženom "što je prije moguće" dostavi "sve dokumente koji upućuju na to da su bosanski Srbi pomagali u održavanju komunalne opskrbe Sarajeva."¹¹

B. Devetnaesti zahtjev

8. Optuženi u Devetnaestom zahtjevu upućuje na 42 izjave svjedoka vezane za 33 svjedoka, koje je tužilaštvo objelodanilo 27. septembra 2010. godine na osnovu pravila 66(A)(ii).¹² Optuženi tvrdi da je "velika većina tih izjava data znatno prije 7. maja 2009. godine, koji je Pretresno vijeće odredilo kao rok za objelodanjivanje svih izjava svjedoka tužilaštva".¹³

⁷ Odgovor na Osamnaesti i Devetnaesti zahtjev, par. 3.

⁸ Odgovor na Osamnaesti i Devetnaesti zahtjev, par. 3, 5.

⁹ Odgovor na Osamnaesti i Devetnaesti zahtjev, par. 1-2, 6.

¹⁰ Odgovor na Osamnaesti i Devetnaesti zahtjev, par. 6.

¹¹ Odgovor na Osamnaesti i Devetnaesti zahtjev, par. 7.

¹² Devetnaesti zahtjev, par. 1. Kopije tih dokumenata priloženi su u povjerljivom Dodatku B. Ti dokumenti obuhvataju ranije izjave, ispunjene upitnike, izvještaje o svjedocima, izjave date prilikom razgovora, zapisnik s razgovora, informativni izvještaji/listovi s informacijama, bilješke s referisanja o obavljenom zadatku, audio zapisi i transkripti razgovora, transkripti svjedočenja u drugim predmetima i bilješke o razgovorima.

¹³ Devetnaesti zahtjev, par. 2.

9. Optuženi upućuje na svoje ranije zahtjeve u vezi s kršenjima obaveze objelodanjivanja i tvrdi da "kršenja obaveze objelodanjivanja imaju kumulativni karakter zbog čega mu je uskraćeno pravo na pravično suđenje budući da stalno mora unositi izmjene u svoje pripreme za svjedoke tužilaštva, čije su mu prijašnje izjave i svjedočenja trebale biti dostavljene do maja 2009. godine".¹⁴ On traži da se suđenje odloži na mjesec dana "nakon okončanja svjedočenja o događajima u Sarajevu, a prije početka dijela suđenja koji se odnosi na opštine", kako bi mu se omogućilo da pregleda materijal i uklopi ga u svoje pripreme za unakrsno ispitivanje i strategiju odbrane.¹⁵

10. Tužilaštvo u Odgovoru na Osamnaesti i Devetnaesti zahtjev tvrdi da nije bilo kršenja obaveze objelodanjivanja u slučaju Milenka Todorovića (KDZ594), jednog od svjedoka na koje se odnosi Devetnaesti zahtjev, zato što "on nije bio na spisku svjedoka tužilaštva i na njega se ne odnosi zahtjev da se doda na spisak svjedoka".¹⁶ Osim toga, tužilaštvo napominje da u relevantnoj skupini objelodanjenih dokumenata nema materijala u vezi s jednim drugim svjedokom, KDZ023, pa stoga u vezi s njim nije ni došlo do kršenja obaveze objelodanjivanja.¹⁷ Tužilaštvo priznaje da su ostali dokumenti trebali biti ranije objelodanjeni, ali da to nije urađeno zbog njegove administrativne greške ili previda.¹⁸ Ono ponavlja argument da je taj materijal identifikovan kad je tužilaštvo primijenilo dodatne mjere nakon što je Pretresno vijeće 17. juna 2010. godine donijelo Odluku po Drugom zahtjevu optuženog da se utvrdi kršenje objelodanjivanja i mjere za njegovo otklanjanje (dalje u tekstu: Odluka po Drugom zahtjevu da se utvrdi kršenje obaveze objelodanjivanja).¹⁹

11. Tužilaštvo takođe tvrdi da optuženi nije pokazao da mu je objelodanjivanjem dotičnih dokumenata nanijeta ikakva šteta, a njegov propust da to uradi onemogućava Pretresno vijeće da odobri pravno sredstvo kojim bi se to ispravilo, a poništava i svaku eventualnu tvrdnju o kršenju prava na pravično suđenje.²⁰ U prilog ovoj tvrdnji,

¹⁴ Devetnaesti zahtjev, par. 13.

¹⁵ Devetnaesti zahtjev, par. 14.

¹⁶ Odgovor na Osamnaesti i Devetnaesti zahtjev, par. 8.

¹⁷ Odgovor na Osamnaesti i Devetnaesti zahtjev, par. 8.

¹⁸ Odgovor na Osamnaesti i Devetnaesti zahtjev, par. 8.

¹⁹ Odgovor na Osamnaesti zahtjev i Devetnaesti zahtjev, par. 8.

²⁰ Odgovor na Osamnaesti zahtjev i Devetnaesti zahtjev, par. 9, 11. Tužilaštvo iznosi kada se očekuje svjedočenje relevantnih svjedoka i približnu dužinu objelodanjenih materijala.

tužilaštvo navodi da će optuženi imati dovoljno vremena da prouči te dodatne materijale budući da dokumenti o kojima je riječ "nisu dugački" i dostavljeni su mu znatno prije svjedočenja svjedoka.²¹ Ti argumenti koriste se takođe da bi se ukazalo na to da nema potrebe za odlaganjem suđenja.²² Osim toga, tužilaštvo napominje da su sedam svjedoka navedenih u Devetnaestom zahtjevu rezervni svjedoci, a sljedećih osam svjedoci na osnovu pravila 92bis, pa optuženom stoga nije potrebno dodatno vrijeme da se pripremi za te svjedoke.²³

C. Dvadeseti zahtjev

12. Optuženi u svom Dvadesetom zahtjevu upućuje na 151 izjavu svjedoka vezanu za 87 svjedoka koje je tužilaštvo objelodanilo na osnovu pravila 66(A)(ii) 1. oktobra 2010. godine.²⁴ Optuženi tvrdi da je "velika većina izjava data znatno prije 7. maja 2009. godine, koji je Pretresno vijeće odredilo kao rok za objelodanjivanje svih izjava svjedoka tužilaštva."²⁵

13. Optuženi ponavlja svoju tvrdnju iz Osamnaestog i Devetnaestog zahtjeva da "kršenja obaveze objelodanjivanja imaju kumulativni karakter zbog čega mu je uskraćeno pravo na pravično suđenje budući da stalno mora unositi izmjene u svoje pripreme za svjedoke tužilaštva, čije su mu ranije izjave i svjedočenja trebale biti dostavljene do maja 2009. godine".²⁶ S obzirom na broj navodnih kršenja obaveze objelodanjivanja o kojima se govori u Dvadesetom zahtjevu, optuženi navodi da je potrebno da se suđenje odloži na tri mjeseca kako bi on mogao da "pregleda, reorganizuje i ponovo procijeni dokaze vezane za preostali dokazni postupak tužilaštva".²⁷ On, osim toga, traži da se svi

²¹ Odgovor na Osamnaesti zahtjev i Devetnaesti zahtjev, par. 9.

²² Odgovor na Osamnaesti zahtjev i Devetnaesti zahtjev, par. 11.

²³ Odgovor na Osamnaesti zahtjev i Devetnaesti zahtjev, par. 10.

²⁴ Dvadeseti zahtjev, par. 1. Kopije tih dokumenata priložene su u povjerljivom Dodatku B. Ti dokumenti obuhvataju ranije izjave, informativne izvještaje/listove s informacijama, bilješke s pripremnog razgovora sa svjedokom, zapisnici s razgovora i bilješke istražitelja.

²⁵ Dvadeseti zahtjev, par. 2.

²⁶ Dvadeseti zahtjev, par. 20.

²⁷ Dvadeseti zahtjev, par. 22.

eventualni svjedoci na koje se odnosi ta skupina kasno objelodanjenih dokumenata ne pozivaju da svjedoče 2010. godine.²⁸

14. Optuženi takođe tvrdi da iz Obavještenja o postupanju po Odluci nije jasno da li je tužilaštvo "ispunilo svoje obaveze objelodanjivanja u vezi sa svakim od 141 svjedoka čija su svjedočenja prihvaćena na osnovu pravila 92bis", budući da on ima pravo da mu svi materijali u vezi s tim svjedocima na osnovu pravila 66(A)(ii) budu objelodanjeni "najkasnije do datuma prihvatanja njihovih svjedočenja".²⁹ Optuženi upućuje na Odluku po Devetom i Desetom zahtjevu i nalog Pretresnog vijeća da sve pretrage i za njih vezana objelodanjivanja budu završeni do 1. oktobra 2010. godine.³⁰ On traži da Vijeće zatraži da tužilaštvo razjasni da li je objelodanjivanje za sve svjedoke na osnovu pravila 92bis završeno. Ako to objelodanjivanje nije završeno, optuženi traži da Vijeće donese jasan zaključak da tužilaštvo nije postupilo po Odluci po Devetom i Desetom zahtjevu i da odredi rok u kojem bi trebalo da se u potpunosti postupi prema odredbama pravila 66(A)(ii) u vezi sa svjedocima na osnovu pravila 92bis.³¹

15. Optuženi isto tako tvrdi da iz Obavještenja o postupanju po Odluci nije jasno da li dodatne pretrage koje je tužilaštvo provelo obuhvataju i svjedoke koji su svjedočili prije 20. avgusta 2010. godine.³² Optuženi traži da Pretresno vijeće zatraži da tužilaštvo razjasni da li su pretrage obuhvatile te svjedoke i, ako nisu, da donese jasan zaključak da tužilaštvo nije postupilo prema Odluci po Devetom i Desetom zahtjevu.³³ Osim toga, ako objelodanjivanje nije završeno, optuženi traži da Pretresno vijeće odredi rok za u kojem bi trebalo da se u potpunosti postupi prema odredbama pravila 66(A)(ii) u vezi sa svim svjedocima koji su svjedočili prije avgusta 2010. godine.³⁴

16. Dana 19. oktobra 2010. godine, tužilaštvo je dostavilo "Konsolidovani odgovor tužilaštva na Karadžićev Dvadeseti i Dvadeset i prvi zahtjev da se utvrdi kršenje objelodanjivanja i odrede mjere za njegovo otklanjanje" (dalje u tekstu: Odgovor na Dvadeseti i Dvadeset i prvi zahtjev). Tužilaštvo priznaje da su dokumenti na koje se

²⁸ Dvadeseti zahtjev, par. 24.

²⁹ Dvadeseti zahtjev, par. 5.

³⁰ Dvadeseti zahtjev, par. 4, koji se upućuje na Odluku po Devetom i Desetom zahtjevu, par. 23.

³¹ Dvadeseti zahtjev, par. 6.

³² Dvadeseti zahtjev, par. 8.

³³ Dvadeseti zahtjev, par. 8.

³⁴ Dvadeseti zahtjev, par. 9.

odnosi Dvadeseti zahtjev trebali biti ranije objelodanjeni, ali da to nije urađeno zbog njegove administrativne greške ili previda.³⁵ Ono ponovo ističe da je taj materijal identifikovan kad je tužilaštvo primijenilo dodatne mjere nakon donošenja Odluke po Drugom zahtjevu da se utvrdi kršenje obaveze objelodanjivanja.³⁶

17. Tužilaštvo takođe tvrdi da optuženi nije pokazao da mu je objelodanjivanjem tih dokumenta nanijeta ikakva šteta, a njegov propust da to uradi onemogućava Vijeće da odobri pravno sredstvo kojim bi se to ispravilo i poništava svaku eventualnu tvrdnju o kršenju prava na pravično suđenje.³⁷ U prilog toj tvrdnji tužilaštvo navodi da su "materijali dostavljeni znatno prije svjedočenja svjedoka i da nisu dugački", da će optuženi imati dovoljno vremena da prouči te dodatne materijale i da stoga nema osnova da se svjedočenje ijednog od tih svjedoka odloži do 2011. godine ili da se suđenje odgodi na tri mjeseca.³⁸ Osim toga, tužilaštvo napominje da su 29 svjedoka koji se navode u Dvadesetom zahtjevu rezervni svjedoci, a da su daljnjih sedam svjedoka svjedoci na osnovu pravila 92*bis*, te da mu stoga nije potrebno dodatno vrijeme da se pripremi za te svjedoke.³⁹

18. U odgovor na zahtjev optuženog za razjašnjenje, tužilaštvo ističe da je u "Izveštaju tužilaštva o dodatnim mjerama preduzetim u vezi s objelodanjivanjem na osnovu pravila 66(A)(ii)", podnijetom 20. avgusta 2010. godine, "navelo broj i kategorije svjedoka u vezi s dodatnim mjerama koje je preduzelo, te u vezi s kojim kategorijama svjedoka su dodatne mjere već provedene".⁴⁰ Ono napominje da je, nakon donošenja Odluke po Devetom i Desetom zahtjevu, "optuženi podnio dva konkretna zahtjeva na osnovu pravila 66(B) kojima je tražio da se iste tehnike pretrage primijene i u pogledu svjedoka na osnovu pravila 92*bis* [...], kao i u pogledu svjedoka koji su svjedočili prije provođenja dodatnih mjera."⁴¹ Tužilaštvo tvrdi da je izričito navelo da će taj materijal "biti dostavljen čim to bude moguće" i da je optuženog obavijestilo da će mu "relevantne

³⁵ Odgovor na Dvadeseti i Dvadeset i prvi zahtjev, par. 5.

³⁶ Odgovor na Dvadeseti i Dvadeset i prvi zahtjev, par. 5.

³⁷ Odgovor na Dvadeseti i Dvadeset i prvi zahtjev, par. 3, 6, 9.

³⁸ Odgovor na Dvadeseti i Dvadeset i prvi zahtjev, par. 6, 9.

³⁹ Odgovor na Dvadeseti i Dvadeset i prvi zahtjev, par. 7-8.

⁴⁰ Odgovor na Dvadeseti i Dvadeset i prvi zahtjev, par. 10.

⁴¹ Odgovor na Dvadeseti i Dvadeset i prvi zahtjev, par. 11, koji upućuje na "Trinaesti zahtjev optuženog da se utvrdi kršenje objelodanjivanja i odrede mjere za njegovo otklanjanje", 2. septembar 2010. godine, par. 4-5.

materijale dostavljati kontinuirano tokom sljedećih deset sedmica, u skladu s redoslijedom komponenti predmeta na koje se oni odnose".⁴²

19. Tužilaštvo ističe da je tvrdnja optuženog da je ono lažno prikazalo da je postupilo po Odluci po Devetom i Desetom zahtjevu, prema tome, "neiskrena i neodrživa".⁴³ Osim toga, tužilaštvo tvrdi da nema potrebe da se određuje rok za završetak pretrage za svjedoke na osnovu pravila 92*bis* i za svjedoke koji su već svjedočili i navodi da je "ekspeditivno provodilo te pretrage i da će materijale dostavljati kontinuirano do sredine decembra 2010. godine."⁴⁴

D. Dvadeset i prvi zahtjev

20. Optuženi u Dvadeset i prvom zahtjevu upućuje na transkripte razgovora sa šest svjedoka koje su 1996. godine zabilježili novinari, a koje je tužilaštvo objelodanilo 30. septembra 2010. godine.⁴⁵ On tvrdi da je "tužilaštvo vjerovatno već dobilo te transkripte 7. maja 2009. godine, kada je isticao rok za objelodanjivanje materijala na osnovu pravila 66(A)(ii)".⁴⁶ Optuženi ponavlja svoj argument da se u praksi Međunarodnog suda zahtijeva da tužilaštvo "objelodani sve izjave svojih svjedoka koje posjeduje, bez obzira na to ko je tu izjavu uzeo".⁴⁷ On traži da Pretresno vijeće naloži tužilaštvu da objelodani sve druge izjave koje su svjedoci dali novinarima, a koje ono posjeduje, "u slučaju da tužilaštvo postupa s pogrešnim uvjerenjem da takve izjave nije trebalo da objelodani."⁴⁸

21. Što se tiče propusta tužilaštva da objelodani te transkripte, optuženi traži da Pretresno vijeće konkretno zaključi da je tužilaštvo prekršilo pravilo 66(A)(ii) i ponavlja zahtjev za tromjesečno odlaganje suđenja prije nego što počne izvođenje dokaza vezanih

⁴² Odgovor na Dvadeseti i Dvadeseti i prvi zahtjev, par. 11-12. Tužilaštvo se poziva na Konsolidovani odgovor tužilaštva na Karadžićev Trinaesti i Petnaesti zahtjev da se utvrdi kršenje objelodanjivanja i odrede mjere za njegovo otklanjanje, 13. septembar 2010. godine, par. 9, i e-mail od 1. oktobra 2010. godine, priložen u povjerljivom Dodatku A Odgovora na Dvadeseti i Dvadeset i prvi zahtjev.

⁴³ Odgovor na Dvadeseti i Dvadeset i prvi zahtjev, par. 13.

⁴⁴ Odgovor na Dvadeseti i Dvadeset i prvi zahtjev, par. 13.

⁴⁵ Dvadeset i prvi zahtjev, par. 1. Kopije transkripata priložene su u povjerljivom Dodatku B. Transkripti se odnose na razgovore s Biljanom Plavšić, Stjepanom Kljuićem, Diegom Arriem, KDZ240, Aleksandrom Vasiljevićem i Davidom Owenom.

⁴⁶ Dvadeset i prvi zahtjev, par. 2.

⁴⁷ Dvadeset i prvi zahtjev, par. 3.

⁴⁸ Dvadeset i prvi zahtjev, par. 5.

za navode tužilaštva o udruženom zločinačkom poduhvatu da se preuzme vlast u opštinama u Bosni i Hercegovini kako bi mu se omogućilo da prouči obiman novi materijal i "uklopi ga u svoj sistem unakrsnog ispitivanja."⁴⁹

22. U Odgovoru na Dvadeseti i Dvadeset i prvi zahtjev, tužilaštvo navodi da praksa Međunarodnog suda ne potkrepljuje tvrdnju otpuženog da razgovori s novinarima predstavljaju izjave svjedoka u smislu pravila 66(A)(ii) i u prilog tome navodi definiciju "izjave svjedoka" Žalbenog vijeća prema kojoj je to "iskaz koji neka osoba daje o onome što joj je poznato o nekom krivičnom djelu, što se bilježi u skladu sa procedurom tokom istrage o tom krivičnom djelu".⁵⁰ Tužilaštvo tvrdi da, budući da razgovori s novinarima ne spadaju u djelokrug pravila 66(A)(ii), obaveze objelodanjivanja nisu prekršene u pogledu transkripata koji se pominju u Dvadeset i prvom zahtjevu.⁵¹ Iako tvrdi da nema tu obavezu, tužilaštvo se obavezuje da će nastaviti da dostavlja takve materijale prije relevantnih svjedočenja svjedoka.⁵²

23. Tužilaštvo dalje navodi da optuženi nije pokazao da mu je objelodanjivanjem tih dokumenata nanijeta ikakva šteta, a njegov propust da to uradi onemogućava Vijeće da odobri pravno sredstvo kojim bi se to ispravilo.⁵³ U prilog toj tvrdnji tužilaštvo navodi da su materijali dostavljeni znatno prije svjedočenja svjedoka i da nisu opsežni, da će optuženi imati dovoljno vremena da prouči te dodatne materijale, pa stoga nema osnova za odlaganje pretresa na tri mjeseca.⁵⁴

II. Mjerodavno pravo

24. Pravilo 66(A)(ii) Pravilnika zahtijeva da tužilaštvo (u vremenskom roku koji odrede pretresno vijeće ili pretpretresni sudija) odbrani dostavi "kopije izjava svih svjedoka koje tužilac namjerava da pozove da svjedoče na suđenju i kopije svih transkripata i pismenih izjava uzetih u skladu s pravilom 92bis, 92ter i 92quater". Važeći rok za

⁴⁹ Dvadeset i prvi zahtjev, par. 4-6.

⁵⁰ Odgovor na Dvadeseti i Dvadeset i prvi zahtjev, par. 14; *Tužilac protiv Blaškića*, predmet br. IT-95-14-A, Odluka po Zahtjevu žalioaca za dostavu materijala, za suspenziju odnosno izmjenu rasporeda podnošenja podnesaka, te po dodatnim podnescima, 26. septembar 2000. godine, par. 15.

⁵¹ Odgovor na Dvadeseti i Dvadeset i prvi zahtjev, par. 15.

⁵² Odgovor na Dvadeseti i Dvadeset i prvi zahtjev, par. 15.

⁵³ Odgovor na Dvadeseti i Dvadeset i prvi zahtjev, par. 16.

⁵⁴ Odgovor na Dvadeseti i Dvadeset i prvi zahtjev, par. 16-17.

objelodanjivanje svih materijala koji potpadaju pod pravilo 66(A)(ii) u ovom predmetu bio je 7. maj 2009. godine.⁵⁵

25. Pravilo 68 Pravilnika nameće tužilaštvu trajnu obavezu da "odbrani objelodan[i] sve materijale koji po njegovim stvarnim saznanjima mogu upućivati na nevinost, odnosno ublažiti krivicu optuženog ili uticati na vjerodostojnost dokaza optužbe."⁵⁶ Da bi se konstatovalo da je tužilaštvo prekršilo ovu obavezu, optuženi mora "iznijeti *prima facie* dokaz[e] o mogućem ekskulpatornom ili ublažujućem karakteru" materijala o kojem je riječ.⁵⁷ Pretresno vijeće je već ukratko iznijelo pravnu doktrinu Žalbenog vijeća u pogledu obima i primjene obaveze da se "što je prije moguće" objelodane oslobađajući materijali na osnovu pravila 68.⁵⁸ Ta diskusija se ovdje neće ponavljati.

26. Pravilo 68*bis* predviđa da Pretresno vijeće, *proprio motu* ili na zahtjev jedne od strana u postupku, može odlučiti koje će sankcije izreći strani koja nije ispunila svoje obaveze objelodanjivanja prema Pravilniku. Prilikom razmatranja (eventualnog) primjerenog pravnog sredstva, Vijeće mora ispitati da li je optuženom tom povredom nanesena ikakva šteta.⁵⁹

27. Konačno, što se tiče pravnog sredstva koje optuženi traži u Osamnaestom zahtjevu, Vijeće takođe podsjeća da pravilo 89(C) Pravilnika predviđa da "Vijeće može prihvatiti bilo koji relevantan dokaz za koji smatra da ima dokaznu vrijednost" pa, prema tome, dopušta prihvatanje dokaza direktno iz sudnice, bez potrebe da se oni uvode preko svjedoka.⁶⁰ Kad su uslovi pravila 89(C) ispunjeni, Vijeće ima diskreciono ovlaštenje da

⁵⁵ Nalog poslije statusne konferencije sa priloženim planom rada, 6. april 2009. godine, par. 7.

⁵⁶ Odluka po Zahtjevu optuženog da se odrede rokovi za objelodanjivanje, 1. oktobar 2009. godine, par. 19, gdje se poziva na predmet *Tužilac protiv Blaškića*, predmet br. IT-95-14-A, Presuda, 29. juli 2004. godine, par. 267 (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Blaškić*).

⁵⁷ *Tužilac protiv Kordića i Čerkeza*, predmet br. IT-95-14/2-A, Presuda, 17. decembar 2004. godine, par. 179 (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Kordić i Čerkez*).

⁵⁸ Odluka po Sedamnaestom zahtjevu optuženog da se utvrdi kršenje objelodanjivanja i da se odrede mjere za njegovo otklanjanje, 29. septembar 2010. godine, par. 14-17.

⁵⁹ Drugostepena presuda u predmetu *Kordić i Čerkez*, par. 179; Drugostepena presuda u predmetu *Blaškić*, par. 268.

⁶⁰ Odluka po Zahtjevu optuženog da se odrede rokovi za objelodanjivanje, 1. oktobar 2009. godine, par. 10; Odluka po Drugom zahtjevu tužilaštva za prihvatanje zapisnika Skupštine bosanskih Srba bez posredstva

donosi odluku o prihvatanju dokaza, što obuhvata i mogućnost da određene dokaze izuzme ako, u skladu s pravilom 89(D), potreba da se osigura pravično suđenje uveliko nadmašuje njihovu dokaznu vrijednost.⁶¹ U skladu s Nalogom u vezi s procedurom za vođenje sudskog postupka, koji je Vijeće izdalo 8. oktobra 2009. godine (dalje u tekstu: Nalog), strana koja traži prihvatanje dokaza bez posredstva svjedoka u zahtjevu će:

- i) dati kratak opis dokumenta za koji traži da bude uvršten u spis; ii) jasno naznačiti relevantnost i dokaznu vrijednost svakog dokumenta; iii) objasniti kako se taj dokument uklapa u tezu te strane, i iv) navesti pokazatelje autentičnosti tog dokumenta.⁶²

III. Diskusija

28. U sljedećem dijelu Vijeće će utvrditi da li je tužilaštvo prekršilo svoju obavezu objelodanjivanja iz pravila 66(A)(ii) i 68, kako tvrdi optuženi. Vijeće će po redu razmotriti zahtjeve.

A. Osamnaesti zahtjev

29. Pošto se upoznalo sa sadržajem Dopisa na koji se odnosi Osamnaesti zahtjev, Pretresno vijeće napominje da se on odnosi na pružanje komunalnih usluga Sarajevu i, još bitnije, saznanja optuženog i njegovu angažovanost u pogledu pružanja tih usluga. Vijeće stoga zaključuje da Dopis ne sadrži potencijalno oslobađajući materijal. Iz toga proističe da je taj dokument trebao biti optuženom objelodanjen "što je prije moguće", na osnovu pravila 68. Iako Vijeće priznaje da pravilo 68 tužilaštvu nužno nameće trajnu obavezu, ono će ocijeniti da li je Dopis zaista bio objelodanjen što je prije moguće, s obzirom na datum kad je dostavljen tužilaštvu i datum kad je dostavljen optuženom, uz druge relevantne okolnosti.

30. Dopis je datiran 24. jula 1993. godine, a optuženom je objelodanjen tek 24. septembra 2010. godine. Međutim, tužilaštvo nije navelo kada je dobilo Dopis. S obzirom

svjedoka, 5. oktobar 2010. godine (dalje u tekstu: Odluka po Drugom zahtjevu za prihvatanje dokaza bez posredstva svjedoka), par. 5-7.

⁶¹ Odluka po Drugom zahtjevu za prihvatanje dokaza bez posredstva svjedoka, par. 6.

⁶² Nalog, Dodatak A, Dio VII, par. R.

na činjenicu da tužilaštvo to nije razjasnilo i na datum Dopisa, Vijeće smatra da je primjereno pretpostaviti da je Dopis tužilaštvu dostavljen prije roka koji je isticao 7. maja 2009. godine i na tome će temeljiti svoju daljnju argumentaciju. Tužilaštvo tvrdi da je do kašnjenja u objelodanjivanju Dopisa došlo zbog toga što je ono moralo da se bavi zahtjevima optuženog na osnovu pravila 66(B). Iako Pretresno vijeće uvažava činjenicu da je optuženi svojim brojnim zahtjevima na osnovu pravila 66(B) opteretio tužilaštvo, obaveza objelodanjivanja potencijalno oslobađajućeg materijala na osnovu pravila 68 nezavisna je od tog tereta i Vijeće ne prihvata da je ispunjenje zahtjeva na osnovu pravila 66(B) zadovoljavajuće objašnjenje za kašnjenje u objelodanjivanju materijala na osnovu pravila 68.

31. Osim toga, prema riječima tužilaštva, objelodanjivanje Dopisa zavisilo je od pristanka davaoca informacija na osnovu pravila 70. S obzirom na to, obaveza objelodanjivanja koju ima tužilaštvo na osnovu pravila 68 podliježe pravilu 70, mada svako eventualno nužno kašnjenje u dobivanju odobrenja na osnovu pravila 70 ne opravdava kašnjenje u prvobitnom identifikovanju relevantnog dokumenta i podnošenju zahtjeva za davanje dotičnog odobrenja. Tužilaštvo u vezi s tim Dopisom ne navodi podatke o tome kada je odobrenje za objelodanjivanje zatraženo ni kada je dobiveno od davaoca informacija na osnovu pravila 70. Budući da su raspoložive informacije oskudne, prilikom utvrđivanja da li je došlo do kršenja obaveze blagovremenog objelodanjivanja, Vijeće ne može uzeti u obzir da je pristanak na osnovu pravila 70 možda bio prepreka blagovremenom objelodanjivanju tog dokumenta. Na temelju gorenavedenog, Vijeće zaključuje da je pravilo 68 prekršeno u slučaju kasnog objelodanjivanja ovog Dopisa.

32. U vezi sa zahtjevom optuženog da se Dopis uvrsti u spis bez posredstva svjedoka, Pretresno vijeće se uvjerilo da se u njemu govori o saznanjima optuženog u pogledu pružanja komunalnih usluga Sarajevu, tako da je on relevantan za ovaj predmet i ima dokaznu vrijednost. Međutim, kako je jasno navedeno u Nalogu, strana koja nudi neki dokument bez posredstva svjedoka mora objasniti zašto je on bitan za njenu

argumentaciju.⁶³ To je dodatni zahtjev koji se razlikuje od opisivanja relevantnosti i dokazne vrijednosti dokumenta za cjelokupan predmet i od ključnog je značaja za ispravno stavljanje dokumenta u kontekst. Vijeće se nije uvjerilo da je optuženi u ovom slučaju ispunio taj uslov i zbog toga će odbiti da u ovoj fazi uvrsti Dopis u spis predmeta. Vijeće napominje da to ne sprječava optuženog da Dopis ponudi putem nekog odgovarajućeg svjedoka u sudnici ili preko budućeg zahtjeva za prihvatanje bez posredstva svjedoka.

33. Budući da se tužilaštvo već obavezalo da će dostaviti što je prije moguće, "sve dokumente koji upućuju na to da su bosanski Srbi pomagali u održavanju komunalne opskrbe Sarajeva"⁶⁴, nema potrebe da mu Vijeće izdaje nalog da to uradi.

B. Devetnaesti zahtjev

34. Pošto je pregledalo 42 dokumenta na koje upućuje Devetnaesti zahtjev, Vijeće smatra da su to izjave koje spadaju u djelokrug pravila 66(A)(ii) Pravilnika. Vijeće napominje da su ti dokumenti postojali i da ih je tužilaštvo, mada ni ovaj put to nije razjasnilo, vjerovatno posjedovalo u maju 2009. godine. Oni su stoga trebali biti objelodanjeni u roku koji je odredio pretpretresni sudija. Dva od preostalih dokumenata koji datiraju iz perioda poslije 7. maja 2009. godine, tužilaštvo je po prijemu trebalo da objelodani što prije moguće, u svakom slučaju znatno prije 27. septembra 2010. godine, kada su oni zaista i objelodanjeni.

35. Iako Vijeće napominje da se neki od objelodanjenih dokumenata odnose na svjedoke koji svjedoče na osnovu pravila 92*bis* i rezervne svjedoke, to je relevantno samo za procjenu toga da li je optuženom nanijeta neka šteta. U skladu s pravilom 66(A)(ii), obaveze tužilaštva u pogledu objelodanjivanja zahtijevale su da se u cijelosti objelodane izjave "svih svjedoka koje tužilac namjerava da pozove da svjedoče" do 7. maja 2009.

⁶³ V. Odluka po Zahtjevu tužilaštva da se dokumentacija sa sjednica Skupštine Republike Srpske prihvati bez posredstva svjedoka, 22. juli 2010. godine, par. 11; Odluka po Prvom zahtjevu tužilaštva za prihvatanje dokaznih predmeta bez posredstva svjedoka, 13. april 2010. godine, par. 15.

⁶⁴ Odgovor na Osamnaesti i Devetnaesti zahtjev, par. 7.

godine. Kao takva, ta obaveza jasno obuhvata izjave svjedoka na osnovu pravila 92*bis*, čiji su pismeni iskazi prihvaćeni umjesto usmenog svjedočenja. Osim toga, svjedoci koji su sada identifikovani kao "rezervni svjedoci" bili su na prvobitnom spisku svjedoka na osnovu pravila 65*ter* koje je tužilaštvo namjeravalo da pozove na svjedočenje.⁶⁵ Iz toga proizlazi da je tužilaštvo imalo obavezu da sve materijale na osnovu pravila 66(A)(ii) u vezi s tim svjedocima objelodani do roka koji je odredio pretpretresni sudija. Vijeće stoga zaključuje da je, osim izjava vezanih za Milenka Todorovića i KDZ023, tužilaštvo svojim kasnim objelodanjivanjem dokumenata na koje upućuje Devetnaesti zahtjev prekršilo pravilo 66(A)(ii).

C. Dvadeseti zahtjev

36. Pošto je pregledalo 151 dokument na koji upućuje Dvadeseti zahtjev, Vijeće smatra da su to izjave koje spadaju u djelokrug pravila 66(A)(ii). Vijeće napominje da je većina tih dokumenata postojala i da ih je tužilaštvo mada to ni ovaj put nije razjasnilo, vjerovatno posjedovalo u maju 2009. godine, te da su stoga trebali biti objelodanjeni u roku koji je odredio pretpretresni sudija. Premda nekoliko preostalih dokumenata datira iz perioda poslije 7. maja 2009. godine, tužilaštvo je po prijemu tih dokumenata trebalo da ih objelodani što prije moguće, u svakom slučaju znatno prije 27. septembra 2010. godine, kada su oni zaista i objelodanjeni. Postoji samo jedan dokument za koji se može smatrati da je nedavno sačinjen, konkretno, dokument od 13. septembra 2010. godine.

37. Neki od 151 dokumenta odnose se na svjedoke na osnovu pravila 92*bis* i na rezervne svjedoke. Vijeće je obradilo pitanje objelodanjivanja materijala na osnovu pravila 66(A)(ii) koji se odnose na te kategorije svjedoka u paragrafu 35 gore u tekstu. Na temelju svog zaključka o obavezama tužilaštva u pogledu objelodanjivanja materijala vezanih za svjedoke na osnovu pravila 92*bis* i rezervne svjedoke, Vijeće konstatuje da je, uz izuzetak jednog dokumenta od 13. septembra 2010. godine, tužilaštvo svojih kasnim objelodanjivanjem dokumenata na koje upućuje Dvadeseti zahtjev prekršilo pravilo 66(A)(ii).

⁶⁵ Podnesak tužilaštva na osnovu pravila 65*ter*(E)(i)-(iii), 18. maj 2009. godine, povjerljivi Dodatak II.

38. Vijeće napominje da je optuženi znao da tužilaštvo nije provelo "dodatne mjere" pretrage i objelodanjivanja materijala na osnovu pravila 66(A)(ii) vezanog za svjedoke na osnovu pravila 92*bis* i svjedoke koji su svjedočili još prije uvođenja "dodatnih mjera", pa je na osnovu pravila 66(B) podnio zahtjeve za pristup tom materijalu. Međutim, u Odluci po Devetom i Desetom zahtjevu jasno se navodi da "sve pretrage i objelodanjivanje nakon njih" moraju biti okončani do 1. oktobra 2010. godine i da nakon tog datuma tužilaštvo više ne smije kršiti svoje obaveze objelodanjivanja propisane pravilom 66(A)(ii).⁶⁶ Budući da obaveza tužilaštva da u pretpretresnom postupku objelodani materijale koji spadaju u djelokrug pravila 66(A)(ii) obuhvata i svjedoke koji svjedoče na osnovu pravila 92*bis* i svjedoke koji su bili pozvani da svjedoče prije primjene "dodatnih mjera", kasno objelodanjivanje materijala koji se odnose na te svjedoke predstavlja kršenje obaveze objelodanjivanja.

39. U vezi s obavezom koju je tužilaštvo preduzelo da kontinuirano dostavlja materijale tokom sljedećih deset sedmica, Vijeće smatra da tužilaštvo ne pridaje primjerenu težinu značaju propisnog ispunjenja svojih obaveza objelodanjivanja i potrebi da se ispoštuje rok za objelodanjivanje materijala na osnovu pravila 66(A)(ii) u pretpretresnom postupku, na što se Vijeće stalno vraćalo u raznim odlukama koje su se ticale dosadašnjih kršenja obaveze objelodanjivanja od strane tužilaštva. Vijeće stoga očekuje da će sve pretrage i objelodanjivanja izjava vezanih za svjedoke na osnovu pravila 92*bis* i svjedoke koji su svjedočili prije primjene "dodatnih mjera" biti okončani do 30. novembra 2010. godine.

D. Dvadeset i prvi zahtjev

40. Pošto je pregledalo šest transkripata razgovora na koje upućuje Dvadeset i prvi zahtjev, Vijeće smatra da ti dokumenti nisu "izjave" koje spadaju u djelokrug pravila 66(A)(ii). U praksi ovog Međunarodnog suda i Međunarodnog krivičnog suda za Ruandu se prihvata da je definicija pravila 66(A)(ii) "dovoljno široka da obuhvati izjave koje su

⁶⁶ Odluka po Devetom i Desetom zahtjevu, par. 22-23. Naglasak dodat.

uzele humanitarne organizacije u svrhu beleženja navoda o zloupotrebi ljudskih prava, kada se te izjave dostave tužilaštvu kako bi mu se pružila pomoć u identifikovanju mogućih pravaca ispitivanja, usled čega lica koja su dala prvobitne izjave postaju svedoci u postupcima Međunarodnog suda⁶⁷ i izjave "koje su uzele nacionalne vlasti tokom drugih sudskih postupaka".⁶⁸ Međutim, uprkos tome što je koncept onoga što sačinjava neku izjavu širok, Vijeće smatra da taj koncept nije toliko širok da obuhvata transkript intervjua datog novinarima u svrhu snimanja dokumentarnog filma, o čemu se upravo ovdje radi, jer se ne može smatrati da je takav dokument "iskaz koji neka osoba daje o onome što joj je poznato o nekom krivičnom djelu, što se bilježi u skladu sa propisanom procedurom tokom istrage o tom krivičnom djelu". Iz toga proizlazi da tužilaštvo nije bilo obavezno da objelodani taj materijal, pa stoga objelodanjivanjem tih šest transkripata nije prekršeno pravilo 66(A)(ii).⁶⁹

E. Opšte primjedbe i traženo odgađanje postupka

41. Dokumenti na koje se odnose Devetnaesti i Dvadeset i prvi zahtjev identifikovani su i objelodanjeni na osnovu dodatnih mjera i pretraga koje je tužilaštvu bilo naloženo da provede kako bi se obezbijedilo kasno ispunjenje obaveza objelodanjivanja.⁷⁰ Iako optuženi i Vijeće trebaju biti u mogućnosti da se oslone na Obavještenje o postupanju po Odluci kao pokazatelj da tužilaštvo više neće kršiti obavezu objelodanjivanja, to ne opravdava broj kršenja obaveze objelodanjivanja koja su počinjena do 1. oktobra 2010. godine. Vijeće ponavlja da su dodatne mjere "provedene i smatrane nužnima zbog ozbiljne zabrinutosti [Pretnosnog vijeća] u pogledu internih mehanizama tužilaštva i sveobuhvatnosti objelodanjivanja u pretpretresnoj fazi ovog postupka".⁷¹

⁶⁷ *Tužilac protiv Milutinovića i drugih*, predmet br. IT-05-87-T, Odluka po Ojdanićevom zahtevu da se obelodane izjave svedoka i utvrde kršenja pravila 66(A)(ii), 29. septembar 2006. godine, par. 14.

⁶⁸ *Tužilac protiv Gatete*, predmet br. ICTR-2000-61-PT, Odluka po zahtjevima odbrane za objelodanjivanje na osnovu pravila 66(A)(ii) i početak suđenja, 13. oktobar 2009. godine, par. 19.

⁶⁹ Vijeće napominje da se tužilaštvo u svakom slučaju obavezalo da dostavi i nastaviće da dostavlja takav materijal prije svjedočenja svjedoka mada takvi materijali ne potpadaju pod pravilo 66(A)(ii).

⁷⁰ Odluka po Devetom i Desetom zahtjevu optuženog, par. 19.

⁷¹ Odluka po Devetom i Desetom zahtjevu optuženog, par. 23.

42. Vijeće je, kad je to bilo potrebno, preduzelo energične korake kako bi zaštitilo prava optuženog na pravično suđenje i, između ostalog, izdalo tužilaštvu nalog da preduzme mjere kako bi osiguralo da se do 1. oktobra 2010. godine prekine s kršenjima obaveze objelodanjivanja i, jednom prilikom, odgodilo suđenje kako bi optuženom i njegovom timu omogućilo da pregledaju veliku količinu potencijalno oslobađajućeg materijala.⁷²

43. Pošto je razmotrilo argumente optuženog, Vijeće potvrđuje da će kumulativni efekt ovog niza kršenja obaveze objelodanjivanja od strane tužilaštva vjerovatno opteretiti resurse optuženog u pripremi njegove odbrane. Zbog toga, i kako bi obezbijedilo da optuženom ne bude nanijeta šteta zbog kršenja obaveze objelodanjivanja od strane tužilaštva, Vijeće će izdati nalog da niko od svjedoka na koje se odnosi Devetnaesti i Dvadeseti zahtjev i na koje je uticalo nepravovremeno objelodanjivanje ne može biti pozvan na svjedočenje prije 31. januara 2010. godine. To će optuženom osigurati dovoljno vremena da pregleda objelodanjene materijale i da ih, po potrebi, uklopi u svoju strategiju odbrane i unakrsno ispitivanje relevantnih svjedoka.

44. Što se tiče dokumenata u vezi sa svjedocima na osnovu pravila 92*bis* i rezervnih svjedoka na koje se odnose Zahtjevi, Vijeće napominje da optuženom nije potrebno dodatno vrijeme za pripremu unakrsnog ispitivanja tih svjedoka, koji ili neće svjedočiti *viva voce* ili za koje se očekuje da uopšte neće svjedočiti. Vijeće se stoga nije uvjerilo u opravdanost odlaganja suđenja prije početka onog dijela izvođenja dokaza tužilaštva koji se odnosi na preuzimanje vlasti u opštinama u Bosni i Hercegovini.

IV. Dispozitiv

45. Iz gorenavedenih razloga, Pretresno vijeće prima na znanje kršenja obaveze objelodanjivanja navedenih gore u tekstu i, na osnovu pravila 54, 66(A)(ii), 68 i 68*bis* Pravilnika, ovim **DJELOMIČNO ODOBRAVA** Zahtjev i:

⁷² Odluka po Sedamnaestom zahtjevu optuženog da se utvrdi kršenje objelodanjivanja i da se odrede mjere za njegovo otklanjanje, 29. septembar 2010. godine, par. 7, gdje se poziva na usmenu odluku Vijeća, T. 6593-T. 6594, 13. septembar 2010. godine.

- a) **NALAŽE** da niko od svjedoka na koje su uticala kršenja obaveze objelodanjivanja ustanovljena u vezi s Devetnaestim i Dvadesetim zahtjevom ne bude pozvan na svjedočenje prije 31. januara 2011. godine;
- b) **NALAŽE** tužilaštvu da do 30. novembra 2010. godine završi sve pretrage i zatim objelodanjivanje izjava na osnovu pravila 60(A)(ii), koje se odnose na svjedoke na osnovu pravila 92*bis* i svjedoke koji su svjedočili prije primjene "dodatnih mjera"; i
- c) **ODBIJA** Zahtjeve po svim drugim aspektima.

Sastavljeno na engleskom i na francuskom jeziku, pri čemu je mjerodavna verzija na engleskom.

/potpis na originalu/
sudija O-Gon Kwon,
predsjedavajući

Dana 2. novembra 2010.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]